

Perhehoidon korvaukset v. 2021

Lasten ja nuorten toimeksiantosuhteinen perhehoito

Perhehoitomuoto	Hoitopalkkio	Kulukorvaus
<p>Pitkäaikainen perhehoito – Perushoitopalkkio</p> <ul style="list-style-type: none">- myös tilanteissa, joissa perhehoitaja on työssä kodin ulkopuolella joko täysi- tai osa-aikaisesti	1348 e/kk/lapsi	0 – 12v. 628 e/kk/lapsi 13 – 17v. 762 e/kk/lapsi
<p>Vähimmäismäärän mukainen hoitopalkkio</p> <ul style="list-style-type: none">- 18-24 –vuotiaat, joiden jälkihuolto toteutetaan perhehoidossa– alle 18-vuotias nuori asuu opiskelija-asuntolassa tai opiskelupaikkakunnalla ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä.Vähimmäismäärän mukainen hoitopalkkio maksetaan opiskelukuukausilta eli syyskuu-toukokuu.Kesälomakuukausilta, jolloin nuori asuu sijaisperheessä, maksetaan perushoitopalkkio- alle 18-vuotias nuori on suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelusta ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä.	826,90 e/kk/lapsi	<p>Vähimmäismäärän mukainen kulukorvaus 424,16 e/kk/lapsi</p> <ul style="list-style-type: none">-18-24 -vuotiaat– alle 18-vuotias on suorittamassa asevelvollisuuttaan, siviilipalvelusta tai opiskelee toisella paikkakunnalla ja käy viikonloppuisin/lomillaan sijaisperheessä eikä sijaisperhe vastaa toisella paikkakunnalla tapahtuvan opiskelun aikaisista kuluista.– alle 18-vuotias on pitkäaikaisessa (yli 6 kk) työsuhteessa perhesijoituksen aikana, jolloin tehdään yksilöllinen suunnitelma siitä, mistä kuluista ja hankinnoista nuori vastaa itse.(Kulukorvausta ei suoriteta mikäli nuori kykenee elättämään itsensä.)–sijoitettavan sairaalahoito tai muu sovittu oleskelu muualla kuin sijaisperheessä kestää yli kuukauden
<p>Korotettu hoitopalkkio -määräytymisperusteet s. 37 ja taulukon lopussa</p>	2022 e/kk/lapsi	
<p>Erityishoitopalkkio -määräytymisperusteet s. 38 ja taulukon lopussa</p>	2695 e/kk/lapsi	

Päivystysperhehoito ja kiireellisenä avohuollon tukitoimenpiteenä tehty sijoitus 63 e/päivä/lapsi 40 e/päivä/lapsi

Sijaishuollon muuttuessa pitkäaikaiseksi (hakemus hallinto-oikeudelle tai viranhaltijapäätös) tehdään toimeksiantosopimus kuukausiperusteisin korvauksin.

Lyhytaikainen perhehoito 52 e/päivä/lapsi 40 e/päivä/lapsi

Perhe perheessä –sijoitus 63 e/päivä/henkilö 40 e/päivä/henkilö
Lähtö- ja tulopäivät lasketaan hoitopäiviksi.

Kilometrikorvaus: 0,44 e/km (kyydissä olevista matkustajista ei makseta lisäsentejä)

– Lapsen kuljetus perhetapaamisiin, terapiakäynneille, verkostotapaamisiin.

Päivystysperheiden osalta myös sijoittajan edellyttämät kuljetukset esim. kouluun ja päiväkotiin kiireellisen sijoituksen aikana

– Lapsen haku tukiperheeseen ja paluukyyditys takaisin vanhemmilleen (matkat kumpaankin suuntaan korvataan)

Lapsilisä maksetaan perhehoitajalle.

Vammaistuki peritään kunnalle itsenäistymisvarojen kerryttämistä varten. Uusissa 1.1.2021 jälkeen tehtävissä toimeksiantosopimuksissa ei enää makseta vammaistukea perushoitopalkkion päälle.

Vapaan korvaaminen rahalla: 36 e/vapaavrk/lapsi. Perhehoitajalle kertyy vapaata 2vrk/kk/lapsi, kun on toimittu enemmän kuin 14 vrk/kk perhehoitajana, joten korvaus koko kuukauden vapaasta on 72 e/kk/lapsi. Vapaan korvaamisesta rahana sovitaan jokaisen sijoitettavan lapsen toimeksiantosopimuksessa, mistä johtuen myös rahallinen korvaus maksetaan lapsikohtaisesti.

Terapia ja terveydenhuolto: Kulukorvaus sisältää tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata. Kulukorvaus sisältää tavanomaiset ja satunnaiset, esim. infektiosairauksiin liittyvät käsikauppalääkkeet ja tilapäiseen sairastamiseen liittyvät reseptilääkekulut, terveyskeskusmaksut, poliklinikkamaksut, lääkärinpalkkiot ja matkakulut.

Kulukorvauksen lisäksi korvataan sellaiset perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvat terapian ja terveydenhuollon aiheutuvat erityiset kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata.

Erikseen korvataan

- lapsen elämäntilanteen kannalta tarvittavat rokotukset sosiaalityöntekijän harkinnan mukaan
- pitkäaikaissairauteen liittyvät lääkärin määräämät reseptilääkkeet ja sairauden hoidon edellyttämät poliklinikkamaksut
- kohtuulliset kustannukset silmälaseista ja piilolaseista,
- sovitut terapiasta aiheutuvat kulut (arviokäynnit)
- terapiaan ja terveydenhoitoon liittyvät matkakulut siltä osin, kun niihin ei saada korvausta Kelan sairausvakuutuksesta ja
- muut ei-tavanomaiseksi luokiteltavat terveydenhuoltomenot.

Opiskelun tuki: Kulukorvauksen lisäksi korvataan sellaiset perhehoidossa olevan alle 25-vuotiaan lapsen tai nuoren opinnoista aiheutuvat erityiset kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Erikseen korvataan opiskelusta aiheutuvat ja asiakassuunnitelmassa sovitut suuret kustannukset kuten

- oppikirjat (suositellaan käytettyjen oppimateriaalien hyödyntämistä),
- erityisvaatetus,
- muut välttämättömät erityisvälineet,
- matkakulut (Kelan koulumatkakorvauksen ylittävältä osalta)
- opiskelusta aiheutuvat ylimääräiset menot.

Lomanvieto: Lapsen yhdessä perhehoitajan kanssa vietetystä lomasta aiheutuneita kustannuksia korvataan harkintaan perustuen enintään 500 e/vuosi/lapsi. Tämän lisäksi lapsen passin hankinnasta aiheutuneet kulut korvataan. Lomanvietosta korvattavista osuuksista sovitaan etukäteen lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Harrastusraha: Kulukorvaus kattaa tavanomaisista harrastuksista ja harrastusvälineistä aiheutuvat kulut. Lapsen erityistä harrastusta voidaan tukea sosiaalityöntekijän harkinnan mukaan (esim. pitkäaikainen harrastus), kun harrastuksen arvioidaan olevan lapsen kasvun, kehityksen ja sosiaalisten suhteiden kannalta välttämätön. Näitä harrastuskuluja korvataan kulukorvaukseen sisältyvän 600 euron ylittävältä osuudelta. Erikseen korvattavista harrastuksista on sovittava etukäteen sosiaalityöntekijän kanssa, joka harkitsee yhdessä sijaisperheen kanssa, millaista harrastusta perhehoitajan on mahdollista tukea huomioiden harjoitusten määrät, sitovuuden, kuljettamiset ja harrastuksen kokonaiskustannukset.

Päivähoitolaskut: Sijaisperheelle ei määritellä päivähoitomaksua. **Koululaisen iltapäivähoidosta** aiheutuvat kustannukset hoidetaan ensisijaisesti myöntämällä maksuvapautus palvelusta. **Sijoitetun lapsen päivähoidon sekä aamu- ja iltapäivähoidon tarve** arvioidaan aina lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa.

Käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä on 3012,25 e/lapsi. Enimmäismäärään saakka voidaan ensimmäisen sijoitusvuoden aikana korvata lapsikohtaisesti mm.

- asuntoon kohdistuvat pienet välttämättömät korjaus- ja muutostyöt (esim. kaiteiden tai turvaporrttien asennus, joita ei korvata vammaispalvelulain perusteella, lapsen huoneen maalaaminen, tapetointi tms.)
- lapsen käyttöön tulevat tarpeelliset hankinnat (esim. sänky, kirjoituspöytä, vaatteet, oman huoneen sisustus), jotka jäävät lapsen omaisuudeksi.

Sijaishoitajan kanssa tehdään toimeksiantosopimus jokaisesta hoidettavasta erikseen siltä ajalta, jolloin sijaishoitaja toimii perhehoitajan sijaisena. Sijaishoitajalle maksetaan hoitopalkkiota **alle 5 h hoidosta 19 e/tunti/lapsi sekä 5h ja yli 5h hoidosta 63e/päivä/lapsi**. Matkat sijaishoitopaikkaan ja muut määräytyvät matkat korvataan 0,44 e/km mukaan. Matkat eivät ole hoitopalkkioon oikeuttavaa aikaa. Samat korvaukset koskevat perhehoitajan biologisen lapsen hoitamista, mikäli kyseessä on PRIDE-valmennettu sijaishoitaja, joka ei ole perheen oma läheinen/sukulainen.

Mentoroinnin tarkoitus on, että aloittava sijaisperhe saa alkuvaiheentuekseen mentorin pitkäaikaisen sijoituksen alkamisen jälkeen. Mentorisuhte kestää vuoden. Ennen toiminnan alkamista tehdään toiminnalle suunnitelma ja sopimus käytännön järjestelyistä. Mentorille maksetaan palkkiota **43e/45min./henkilö tai 53e/45min./pariskunta**. Yksi tapaaminen kestää 90 minuuttia.

Perushoitopalkkio

Sijaisperheessä asuvan alle 18-vuotiaan lapsen / nuoren hoidosta maksetaan perhehoitajalle perushoitopalkkio **1348 euroa/kk/lapsi**, mikäli perusteita palkkion korotukseen ei ole. Kodin ulkopuolella täysi- tai osa-aikaisesti ansiotyössä olevalle perhehoitajalle maksetaan perushoitopalkkio.

Korotettu hoitopalkkio

Perushoitopalkkiota korotetaan, kun hoivan ja huolenpidon tarve poikkeaa lapsen normaalista kehitysiästä ja lapsi vaatii hoitoa enemmän kuin sijaishuollossa oleva lapsi keskimäärin. Korotettua hoitopalkkiota **2022 euroa/kk/lapsi** käytetään kun

- lapsen iän, sairauden tai vammaisuuden vuoksi kokoaikaisen valvonnan ja perhehoitajan jatkuvan läsnäolon tarve on normaalia suurempi
 - lapsen tarvitsema ylimääräinen ja yhtämittäinen hoito on erityisen sitovaa (esim. lapsella on jatkuvasti ja määrällisesti paljon hoito- tai kuntoutuskontakteja tai –käyntejä tai hän vaatii jatkuvaa valvontaa tai hoitoa esim. yöaikaan terveys- ja turvallisuussyistä)
- perhehoitajan edellytetään jäävän asiakassuunnitelman mukaisesti pois ansiotyöstä mahdollistaakseen lapsen hoidon kotona.

Hoitopalkkiota voidaan korottaa yhteisestä sopimuksesta enintään vuoden määräajaksi, kun lapsen tilanteen tuntevat sosiaalityöntekijät arvioivat lapsen vaikeahoitoiseksi asiantuntijalausuntoja ja perhehoidossa saatua tietoa hyödyntäen. Vuoden määräajan jälkeen korotetun hoitopalkkion maksua voidaan jatkaa edelleen vuosi kerrallaan työntekijöiden arvioiden pohjalta.

Mikäli lapsi saa Kelan vammaistukea, peritään vammaistuki kunnalle, joka kerryttää summasta itsenäistymisvaroja lapselle.

Erityishoitopalkkio

Hoitopalkkiota korotetaan perushoitopalkkiosta erityishoitopalkkioksi **2695 euroa/kk/lapsi** kun

- lapsi tarvitsee erityisen vaativaa, sitovaa, ympärivuorokautista huolenpitoa, avustamista ja hoitoa sekä valvontaa (jatkuva silmälläpito)
- lapsi on vaikeavammainen ja/tai muuten sairauden vuoksi runsasta hoitoa tarvitseva (lääkärin tai asiantuntijan lausunto)
- lapsella vaikea kriisi- tai traumakokemus, joka aiheuttaa viivettä iänmukaisessa kehityksessä
- lapsen/nuoren vaikeahoitoisuudesta (esim. vaikeat käytöshäiriöt, psyykkiset oireilut) on asiantuntijalausunto
- lasta on valvottava kohtausten ja/tai lääkityksen vuoksi
- lapselle tulee äkillisiä muutoksia huonompaan suuntaan voinnissaan
- lapsen kuntoutuksesta aiheutuva rasite on poikkeuksellisen suuri
- sijaisvanhemmillä on velvollisuus osallistua lapsen hoitoa tukeviin ryhmätoimintoihin
- lapsi saa Kelan ylintä vammaistukea
- sijaisperheellä on valmiudet vastata erityishoidon tarpeeseen

- perhehoitajalla on erityisiä valmiuksia, kokemusta, asiantuntemusta, ammatti- tai lisäkoulutusta
- perhehoito korvaa lapsen laitoshoidon.

Hoitopalkkiota voidaan korottaa yhteisestä sopimuksesta enintään vuoden määräajaksi, kun lapsen tilanteen tuntevat sosiaalityöntekijät ja asiantuntijat tai asiantuntijaryhmät arvioivat lapsen erittäin vaikeahoitaiseksi myös perhehoidon kautta saatua tietoa hyödyntäen. Erityishoitopalkkio on sidoksissa lapsen hoidon vaativuuteen ja sitovuuteen, ei lapsen ikään. Mikäli lapsi saa Kelan vammaistukea, maksetaan korotettu hoitopalkkio takautuvasti Kelan päätöksen mukaisesti.

Perhehoidon asiakasmaksut, lapsen käyttö- ja itsenäistymisvarat

Asiaksmaksu

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista eli Asiakasmaksulain 7§:n 1 mom. perusteella lastensuojelulain mukaisena sijaishuoltona, avohuollon tukitoimena tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista **lapsen vanhemmilta perittävä maksu** jaetaan heidän kesken maksukyvyn mukaan. Perittävä maksu saa olla määrältään enintään elatusavun suuruinen. Vanhemmilta perittävän maksun määrittämisessä voidaan käyttää elatusavun määrittämisen laskukaavaa. Vanhempien maksukyvyn ohella määritellään lapsen elatuksen tarve, josta vähennetään lapselle tuleva ja kunnalle perittävä lapsilisä. Asia on ratkaistava tapauskohtaisesti, vallitsevat erityisolosuhteet huomioiden. Asiakasmaksulain 11§:n mukaan maksu voidaan jättää perimättä tai alentaa, jos henkilön elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat sitä edellyttävät. Maksajan ollessa työtön, peritään hoidon ja palvelun korvaukseksi työmarkkinatuen tai työttömyyspäivärahan lapsikorotus. Tarvittaessa on hyvä konsultoida lastenvalvojaa.

Lapsen tai nuoren tuloista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 §:n 2 ja 3 momentin perusteella perittävä maksu lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista määritellään sosiaali- ja terveysministeriössä. Lapsen ja nuoren tuloista perittävä maksu voi olla vuonna 2020 ja 2021 enintään 1835,20 euroa kuukaudessa. Perittävä maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Kunta voi periä perhehoitoa saaneen eläkkeet, elinkorot, elatusavut, avustukset tai muut jatkuvat taikka kertakaikkiset tulot, korvaukset tai saamiset siltä ajalta, jonka perhehoito kestää. Kunta ei voi periä itselleen perintöä, rikosvahinkotuloa tai vakuutuskorvausta. Perinnän edellytyksenä on, että kysymyksessä olevat korvaukset ovat tarkoitettut lapsen hoitoon tai huoltoon ja ne maksetaan tätä tarkoitusta varten.

Maksua aletaan periä sijoitusta seuraavan kuukauden alusta. Jos kunta on ilmoittanut tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että

tuloa, korvausta tai saamista ei saa suorittaa henkilölle itselleen, voi suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain kunnalle. Alle kuukauden pituisista sijoituksista ei maksua peritä. Maksu määrätään toistaiseksi ja tarkistetaan kalenterivuositain tammikuussa ja aina silloin, kun maksajan taloudessa tapahtuu olennaisia maksukykyyn vaikuttavia muutoksia.

Käyttövarat

Kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena, sijaishuoltana tai jälkihuoltana sijoitettu lapsi on oikeutettu saamaan taloudellista tukea käyttövaroina. Kunnan on lisäksi huolehdittava siitä, että lapsen opintoja ja harrastuksia tuetaan tarvittaessa ja että taloudellinen tilanne ei voi olla esteenä näiden jatkumiselle sijaishuollon aikana. Kunnan tulee huolehtia, että lapselle annetaan hänen käyttöönsä kalenterikuukaudessa käyttövaroja henkilökohtaisten tarpeiden hoitamista varten. Käyttövarat henkilökohtaiseen käyttöön määritellään siten, että

- alle 15-vuotiaalle annetaan käyttöön määrä, joka vastaa hänen yksilöllisiä tarpeitaan
- 15 vuotta täyttäneelle annetaan vähintään määrä, joka vastaa kolmasosaa kulloinkin voimassa olevasta elatustuen määrästä. **Vuonna 2021 käyttövaran määrä on 55,78e/kk.**

Velvollisuutta maksaa käyttövaroja ei ole, jos lapsi on sijoitettu väliaikaisesti huoltajansa tai vanhempansa luokse.

Lapselle maksettavia käyttövaroja ei ole tarkoitettu kattamaan lapsen koulunkäyntiä tai harrastuksia, vaan kyse on taskurahan luonteisista varoista. Käyttövaroja ei ole myöskään tarkoitettu käytettäväksi sellaisten hygieniatuotteiden hankkimiseen, joiden on katsottava kuuluvan osaksi kulukorvauksia.

Lapsella on oikeus itse päättää henkilökohtaiseen käyttöön saamistaan käyttövaroista ja opetella itsenäistä rahan käyttöä. Lapsen edunvalvoja (yleensä huoltaja) ei ole siten oikeutettu määräämään varojen käytöstä. Käyttövarojen määrään ja maksamiseen ei vaikuta myöskään lapsen tai nuoren käyttäytyminen sijaishuoltopaikassa. Käyttövarojen määrää ei voida vähentää esimerkiksi lapsen karkumatkojen tai muun käyttäytymisen perusteella.

Perhehoitajan tulee pitää kirjaa lapselle annettujen käyttövarojen maksamisesta ja siten huolehtia lapsen oikeusturvan toteutumisesta. Kirjaukset on lähetettävä vuosittain tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Tarvittaessa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä voi arvioida, miten käyttövaroja on lapselle maksettu ja mihin niitä on käytetty. Lapsen edunvalvojalla (huoltaja tai määrätty edunvalvoja) on myös oikeus saada selvitys käyttövarojen maksamisesta sijaishuollon aikana.

Itsenäistymisvarat

Kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle sijoitusta avohuollon tukitoimena, sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Määrää laskettaessa ei lapsilisää kuitenkaan oteta huomioon. Kyse on minimisäännöksestä, jolloin kunnalla on mahdollisuus varata

lapsen tuloista enemmänkin kuin ohjeistetut 40 %. Kunta voi periä perhehoitoa saaneen eläkkeet, elinkorot, elatusavut, avustukset tai muut jatkuvat taikka kertakaikkiset tulot, korvaukset tai saamiset siltä ajalta, jonka perhehoito kestää. Kunta ei voi periä itselleen perintöä, rikosvahinkotuloa tai vakuutuskorvausta. Perinnän edellytyksenä on, että kysymyksessä olevat korvaukset ovat tarkoitettuja lapsen hoitoon tai huoltoon ja ne maksetaan tätä tarkoitusta varten. Tällä perusteella kertakaikkisena tulona lapselle maksettava ryhmähenkivakuutus voidaan ottaa huomioon itsenäistymisvaroja määrättäessä.

Itsenäistymisvaroja talletetaan kunnan avaamalle lapsen pankkitilille. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on annettava selvitys itsenäistymisvarojen kertymisestä ja maksamisesta sijoituksen päätyttyä ja huoltajan, edunvalvojan tai 15-vuotiaan lapsen sitä pyytäessä myös sijoituksen aikana. Lapselle kertyneitä itsenäistymisvaroja ei voi käyttää osaksikaan hoidon korvaamiseen.

Sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta. Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä taikka lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään 25 vuotta.

Jollei lapsella tai nuorella ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitettuja tuloja, korvauksia tai saamia taikka jos ne ovat riittämättömät, sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on tuettava sijoituksen päättyessä itsenäistymässä olevaa nuorta asumiseen, koulutukseen ja muuhun itsenäistymiseen liittyvissä menoissa tarpeellisilla itsenäistymisvaroilla. Laki ei säätele tarpeellisen suuruisen itsenäistymisvaran enimmäismäärää, mutta itsenäistymisvaroja pitäisi varata ja maksaa aiheutumisperiaatteen mukaisesti eli todellisuudessa aiheutuvien, itsenäistymistä tukevien kustannusten mukaisessa laajuudessa.